

30 SEP 2014

Postadresse:
Postboks 8059
Dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugata 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

jannicke.saether@jd.dep.no

DERES REF
14/3814-JRS

VÅR REF
14-02123-4.BRY

DATO
23.9.2014

Hørings svar om økt underholdskrav og ny hjemmel for unntak

Vi viser til høringsbrev av 26.6.14 fra Justis- og beredskapsdepartementet med forslag til endringer i utlendingsforskriften (forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286). Det forslås å heve underholdskravet i saker om familieinnvandring fra 88 prosent av lønnstrinn 19 i statens lønnsregulativ (251 856 kr per 1. mai 2014) til lønnstrinn 24 (304 500 kr per 1. mai 2014). Samtidig foreslår departementet å innføre en ny bestemmelse som gir hjemmel for å gjøre unntak fra underholdskravet basert på en konkret skjønsmessig vurdering av referansepersonens og utlendingens faktiske inntektsevne.

Bakgrunnen for forslaget er samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti. Formålet med endringene er ifølge departementet i større grad å sikre at partene kan forsørge seg selv og bekjempe tvangsekteskap. Unntakshjemmelen innføres som en sikkerhetsventil for å unngå at det oppstår tilfeller der en søknad om familieinnvandring må avslås til tross for at det er åpenbart at formålene med underholdskravet er oppfylt.

Det er i høringsbrevet gjort rede for argumenter for å heve underholdskravet, men i liten grad trukket frem argumenter for å ikke gjøre det. Vi vil derfor fremheve noen argumenter som kan tale imot å heve underholdskravet.

For det første vet vi ikke nok om hvordan underholdskravet faktisk virker i forhold til tvangsekteskap. Hvis det er slik at en økning av underholdskravet fører til at flere unge blir ufrivillig etterlatt i et annet land, og dermed atskillig vanskeligere for hjelpeapparatet i Norge og utenriksstasjonene å hjelpe, vil det være et argument som taler imot en heving av underholdskravet.

For det andre vil familier likevel kunne presse barna sine til å gifte seg eller inngå ekteskapsliknende forhold gjennom en *religiøs seremoni*. En økning av underholdskravet synes derfor å være mindre treffsikkert i forhold til tvangsekteskap, enn mer forebyggende tiltak og tettere oppfølging av familier.

Departementet forutsetter at personer som ikke er avhengig av offentlig støtte, har bedre forutsetninger for å integreres i det norske samfunnet. IMDi har imidlertid erfart at barnefamilier generelt har bedre integreringsforutsetninger enn enslige voksne. Barn og unge går i barnehager og på skole, blir kjent med barn i nabolaget, og bidrar slik til at familien får større kontaktflate. De som ikke vil få mulighet til familiegjenforening på grunn av underholdskravet, vil få forringet livskvalitet, noe som vil ha betydning for deres forutsetninger for integrering i det norske samfunnet. Mange har familier som lever under vanskelige forhold i opprinnelseslandet, og bekymring for familiemedlemmer vil være en stor psykisk belastning.

Retten til familieliv er en grunnleggende menneskerett og nedfelt i alle sentrale menneskerettighetskonvensjoner. Det skal derfor svært gode grunner til for å begrense denne retten. Det kan bli opp til domstolene å avgjøre om det foreligger slike tungtveiende og saklige grunner.

Statistikk fra SSB viser at i 2011 bodde 27 prosent av innvandrere, og norskfødte med innvandrerforeldre, i en husholdning uten yrkestilknyttede. For befolkningen sett under ett, var andelen 24 prosent. Ser vi på personer med flyktningbakgrunn, var andelen 37 prosent.

Videre viser statistikk fra SSB at 25 prosent av personene i husholdninger hvor hovedinntektstakeren er innvandrer, eller norskfødt med innvandrerforeldre, tilhører de som opplever vedvarende lav inntekt over en treårsperiode (2009–2011, etter EUs målemetode). Til sammenligning gjelder dette 8 prosent av hele befolkningen (uten studenter).

Ettersom innvandrere i snitt har et lavere inntektsnivå enn befolkningen generelt, vil en heving av underholdskravet i større grad ramme personer bosatt i Norge med en annen etnisk bakgrunn enn norsk. Denne gruppen gifter seg også i større grad med personer bosatt i utlandet.

Det er således grunn til å anta at rundt en fjerdedel av innvandrerbefolkningen, og over en tredjedel av de med fluktbakgrunn, vil ha små muligheter til å kunne få familiegjenforening.

IMDi vil på bakgrunn av dette anbefale at departementet følger nøye med på hvordan en økning av underholdskravet, og en skjønnsmessig praktisering av unntak, vil ramme ulike grupper av innvandrerbefolkningen. Hvis det er slik at man kan ha fulltidsjobb, og likevel ikke klare å oppfylle kravet til å få familiegjenforening, vil nivået på underholdskravet trolig oppfattes som sterkt urimelig, og som et brudd på grunnleggende rettigheter.

Ettersom en økning av underholdskravet risikerer å ramme systematisk ujevnt etter etnisitet eller fluktbakgrunn, vil IMDi fraråde en økning av underholdskravet.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Ragnhild Nissen-Lie
assisterende strategidirektør

Bjørn Rygh
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi:
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet